

Kristi forklarelsesdag avslutter åpenbaringstiden i kirkeåret. Det er en stund siden vi feiret jul og mintes Jesus som det lille barnet. Åpenbaringstiden kommer etter jul og bibeltekstene for hver søndag i åpenbaringstiden lærer oss mer om hvem Jesus er. Kristi forklarelsesdag gir oss et glimt av Jesus guddommelige side. Jesus er menneske, men han er også Gud.

Prekentekest: Åp 1,9-18

Jeg, Johannes, som er deres bror og har del med dere i trengselen og riket og håpet i Jesus, jeg var på øya Patmos. Dit var jeg kommet på grunn av Guds ord og vitnesbyrdet om Jesus. På Herrens dag kom Ånden over meg, og jeg hørte en mektig røst bak meg, med klang som en basun. Og den sa: "Det du får se, skal du skrive i en bok og sende den til de sju menighetene: til Efesos, Smyrna, Pergamon, Tyatira, Sardes, Filadelfia og Laodikea."

Jeg vendte meg for å se ham som talte til meg. Da så jeg sju lysestaker av gull, og midt mellom lysestakene en som var lik en menneskesønn, kledd i fotsid kjortel og med et belte av gull om brystet. Hans hode og hår var hvitt som hvit ull eller som snø, og øynene som flammende ild; føttene var som bronse glødet i en ovn, og røsten lød som brusert av veldige vannmasser. I sin høyre hånd holdt han sju stjerner, og fra hans munn gikk det ut et skarpt, tveegget sverd. Ansiktet var som solen, når den skinner i all sin kraft.

Da jeg så ham, falt jeg som død ned for føttene hans. Men han la sin høyre hånd på meg og sa: "Frykt ikke! Jeg er den første og den siste og den levende. Jeg var død, men se, jeg lever i all evighet og har nøklene til døden og dødsriket."

Johannes åpenbaring kan være vanskelig å gi seg i kast med for mange. Dels kan innholdet virke skremmende, dels kan det rike symbolspråket virke uforståelig. Likevel, den første deler av boka er lettere å forstå enn resten. I vers 19, kapittel 1, sier Jesus til Johannes: "Skriv det du har sett, det som nå er og det som heretter skal komme." Det som Jesus her sier gir en god disposisjon. De tre første kapitlene handler om "det som nå er." Resten er om "det som heretter skal komme".

Åpenbaringsboka kunne like gjerne hete Jesu åpenbaring, for det er det boka handler om. Det var trolig mer enn 60 år etter Jesu død og oppstandelse og himmelfart, at Jesus viste seg for apostelen Johannes på øya Patmos. Johannes var ung den gangen han kjente Jesus som sin læremester i Judea og Galilea. Nå var han blitt en gammel mann. Han var forvist til øya Patmos på grunn av forfølgelser, og ganske sikkert sammen med mange andre kristne. Åpenbaringsboka er trolig skrevet under siste del av Domitians regjeringstid på 90-tallet, en tid med harde forfølgelser av kristne som nektet å tilbe keiseren. Boka er gitt til trøst for menigheter som opplevde trakassering, fengsling og drap. Slik har den også kunnet fungere til alle tider.

Det er lett å kjenne på maktesløshet når urett rammer, for ikke å si ulykker av veldige dimensjoner som da tsunami-bølgen feide innover de lave landområdene og ferieparadisene i Sørøst-Asia. Et menneske blir så lite i forhold til disse mektige kreftene som er på ferde.

På torsdag denne uka var det 60 år siden russiske soldater åpnet porten til Auschwitz. Der fant de flere tusen avmagrede fanger, store hauger med sko, briller og tilbehør, tause vitnet om at kanskje så mange som halvannen million mennesker, eller mer, innenfor disse murene og gjerdene systematisk og industrielt ble drept. De aller fleste jøder, men også sigøynere og andre. Som om ikke dette skulle være nok har historien vist oss at forrige århundre er det hundreåret i vår historie som har kostet flest kristne livet gjennom forfølgelser. I flere land i verden er det i dag forbudt å bli kristen. I dag gjelder dette særlig strengt der det er muslimske og hinduistiske regimer. Hos oss merker vi dette på nært hold gjennom kristne asylsøkere og flyktninger som har måtte rømme fra slike forhold. Den situasjonen som var da Åpenbaringsboka ble skrevet, har jommen ikke forandret seg mye gjennom mer enn 1900 år.

Hvor er Gud når tragedier rammer? Har Gud abdisert? Er ikke Jesus gitt all makt i himmel og på jord? Spørsmålene presser seg på i takt med krisenes omfang. Vi kunne trenge åpenbaring noen og enhver for ikke å havne i gudsfornektelsens mørke og spørre etter alternative guder og fornyede religioner. Derfor var det godt at Jesus åpenbart seg for apostelen Johannes på øye Patmos. Johannes ble bedt om å skrive ned, og han skrev punktlig, med flid og nøyaktighet som for alt Guds åpenbarte ord – og det var mektige syn.

Vi kan fornemme noe når vi står midt i solskinnet og forsøker å se mot sola. Vi makter det ikke, blir blendet og må fjerne blikket. "Ansiktet var som solen, når den skinner i all sin kraft," skriver Johannes, og vi skal få tro ham på ordene han bruker. Det var ikke den ydmyke og nedbøyde Jesus som vi kjenner som barnet i krybben, som den av romerne arresterte og mishandlede, men det var den seirende Kristus som viste seg, den majestetiske Gud. Det var ikke fortidens fattigslige Jesus som kom, men himmelkongen fra framtiden og Gud fra evighet – for også dette er sannheten om hvem Jesus er.

Vi skjønner ikke alltid hvorfor Gud ikke griper inn og forhindrer ondskap og ulykker i å skje, men vi sang innledningsvis i salmen av Petter Dass, "Gud er Gud, om alle land lå øde, Gud er Gud, om alle mann var døde." Ingen av oss kan omdefinere Gud og skape vår egen drømmehimmel, det vil si mange gjør det, men det gjør ingen forandring i forhold til hvordan Gud virkelig er og hvordan Gud virkelig handler. Det finnes dem som tror på en gud, men ikke nødvendigvis slik som Bibelen og kirken definerer ham. Det finnes dem som tror på et liv etter døden, men regner ikke nødvendigvis med Jesus i dette. Det finnes mange som lever med en selvkomponert tro og religion. Bibelen forteller oss at det finnes ikke frelse i noen annen enn Jesus. Og Jesus sier: "Ingen kommer til Faderen uten ved meg." Joh 14,6.

Til alle som skulle falle for fristelsen til å søke alternativer viser Jesus sin himmelske herlighet og styrke for Johannes, og gjennom Johannes øyne og ører får vi del i det samme. "Fra hans munn gikk det ut et skarpt, tveegget sverd," står det. I det bibelske språket symboliserer det tveeggede sverdet Guds ord. (Hebr 4,12f.). Våre lutherske lærefedre diskuterte mye i tiden etter reformasjonen, men i Konkordieformelen har de formulert dette blant de viktige tingene de kunne enes om:

“Vi tror, lærer og bekjenner at den eneste regel og rettesnor som all lære og alle lærere skal prøves og dømmes etter, er de profetiske og apostoliske skrifter i Det nye testamente og Det gamle testamente, slik det står skrevet – Ditt ord er en lykt for min fot og et lys på min sti. (Salme 119,105). Og Paulus sier – Om en engel fra himmelen skulle komme og forkynne noe annet, så skal han være forbannet.” (Gal 1,8). Med andre ord; Gud har gitt sitt ord som eneste sikre kilde til kunnskap om hvem han er, og det ordet forplikter oss.

Vi ser at Jesus viser seg fra den allmektige side i dette synet. Johannes så sju lysestaker av gull. I dette symbolspråket står lysestakene for menigheter. Tallet sju går igjen i hele åpenbaringsboken. Det er å forstå symbolsk som summen av tre og fire. Tre er treenighetens tall, Guds tall. Fire er menneskets tall, eller verdens tall med de fire himmelretninger og verdenshjørner. I summen av disse to tallene, i møtet mellom himmel og jord, der Gud og mennesker møtes, finner vi menigheten, Jesu Kristi kirke. I disse sju menighetene representeres hele Jesu kirke til alle tider. Og midt mellom lysestakene var en som var lik en menneskesønn, skriver Johannes – kledd i fotsid kjortel og med et belte av gull om brystet.

Midt mellom lysestakene og til stede i menighetene er Jesus. De sju stjernene han holder i sin høyre hånd, viser seg å være sju engler. Det kan bety engler som de himmelvesenene vi kjenner fra bibelfortellingene, eller det kan bety Jesu budbærere, kanskje prester eller biskoper, ut fra at ordet engel betyr budbærer. Uansett viser disse synene og billedspråket oss at Jesus ikke har forlatt sine menigheter, selv om mange må gjennom lidelse i livet. I tråd med dette lyder det i en av våre kirkebønner – du oppdrar oss for ditt rike ved kors og trengsel. Det er en realisme i disse ordene. Vi forstår ikke alltid sammenhengen, ulykker og nød kan ramme uten at det er noen logisk forklaring eller mening i det som skjer, men det betyr ikke at Jesus har abdisert.

I et mektig lys og med en røst som bruset av veldige vannmasser åpenbarte han seg for Johannes. Ikke rart Johannes falt som død for Jesu føtter. Så står det: “Men han la sin høyre hånd på meg og sa: Frykt ikke! Jeg er den første og den siste og den levende. Jeg var død, men se, jeg lever i all evighet og har nøklene til døden og dødsriket.”

Ære være Faderen og Sønnen og Den Hellige Ånd, som var og er og blir én sann Gud fra evighet og til evighet. Amen.